తోట కూర నాడయినా చెప్పకపోతే

ఆయన జీవితం వడ్డించిన విస్తరి కాదు. కావాల్సింది. వడ్డించుకునే లాంటి జీవితం కూడా కాదు. విస్తట్లో ఏం ఉంటే దానితో తృప్తి పడే రకం. పెద్ద కోరికలు లేవు. ఆశలూ లేవు. రియాక్షన్ తక్కువ. నిరాస్తకత ఎక్కువ. జీవితం జీవించడానికి, ఎలాంటి మార్పులొచ్చినా ఆహ్వానించాల్సిందే. ఇది ఆయనకి తెలిసిన భాష. అందులో వేదాంతం పాలు కొంచెం ఉంటుంది.

ఆయన పేరు ఉమామహేశ్వర్రావు

ఓ పెద్ద ఆసుప్రతిలో చిన్న ఉద్యోగం.

ఎన్నో భయంకరమైన చావులు. శవాలు చూసిన ఆయన తనతో పనిచేసే నర్సిమ్మూర్తి హఠాత్తుగా పోయాడని తెలిస్తే, అతనింటికి వెళ్ళి, అక్కణ్ణుంచి స్మశానానికెళ్ళి ఇంటికొచ్చే సరికి ఐదు దాటింది. క్షణికమైన జీవితం, దాని చుట్టూ ఉన్న మాయల్ని తల్చు కుంటున్న కొద్దీ వైరాగ్యం పెరిగింది. అంతా మిధ్య... అంతా మాయ... అనుకుంటూ యింటికొచ్చారు.

గుమ్మంలోనే ఎదురయింది భార్య పార్వతి.

“వచ్చారా! మీ కోసమే చూస్తున్నా...” ఆందోళనగా అంది. ఏం అని కానీ, ఎందుకు అని కానీ ఆయన అనలేదు. అనే స్థితిలో లేరు. నిశ్శబ్దంగా చెప్పులు వదిలారు. బాత్రూంవైపు నడిచారు. “పొద్దున్న డబ్బేమయినా తీసారా!” భర్త వెనకాలే నడుస్తూ అంది. ఒక్కక్షణం ఆగి, ఆమె మొహంలోకి చూసారు.

“డబ్బా! ఎక్కణ్ణించి?” నిర్వికారంగా అన్నారు. శ్మశాన వైరాగ్యం ఇంకా పోలేదు.

“ఎక్కడి నుంచేంవిటి? నేను ఎప్పుడు పెట్టే చోటు నుంచి, వంటింట్లోని అలమారలో, డబ్బాల కింద పరచిన పేపరు కాగితాల మడతల్లోంచి, పదా, ఇరవయ్యా... ఏకంగా వంద రూపాయలు... నోటు... నెలాఖరు రోజులు...

ఎలాగో... అంటూనే, తువ్వాలు లుంగీ పంచ, బాత్రూంలోని రాడ్‌మీద వేసింది.

నిశ్శబ్దంగా పాంటు, షర్టు, బనీను అన్నీ కూడా బాత్రూంకి బయట ఉన్న బక్కెట్‌లో పడేసి తువ్వాలు చుట్ట పెట్టుకుని బాత్రూంలోకి వెళ్ళారు.

"మీరు తియ్యరన్న సంగతి నాకు తెలుసు. అయినా ఏదైనా అవసరానికి తీసారేమో అని....."

బాత్రూం తలుపు ముసుకుంది. కాసేపయ్యాక తలుపు తీసారు.

వినిపించుకోనట్లు కల్లో నదుస్తున్నట్లుగా, తల తుడుచుకుంటూ బాత్రూం దాటి, వంటిల్లు దాటి, ముందుగదిలోకి వచ్చారు.

"ఇంకా వారం రోజులు గడవాలి. అప్పటిదాకా ఏదో కాలక్షేపం చేద్దామన్నా కష్టమే. అయినా ఆ డబ్బుని మీరూ తియ్యక, నేనూ తియ్యకపోతే ఏమై ఉంటుంది?

మామూలు ప్రపంచంలోకి రావడానికి ఆయన మనస్సు ప్రయత్నిస్తోంది.

"ఊరికే కంగారు పడకు..... నన్ను కంగారు పెట్టకు. పేపరు కింద పెట్టానంటున్నావ్... అటూ ఇటూ జరిగిందేమో... ఇంకోసారి వెతుకు..."

"మీరు చెప్పే వరకూ ఆగను కదా! లక్షసార్లు వెతికాను... లేదు కాబట్టే అడుగుతున్నాను. మీరూ తియ్యలేదు కాబట్టి, మిగిలింది...... వాడు

వాడే...... రాఘవ... వాడు తీసాడేమో..."

వైరాగ్యం టక్కున వదిలింది. 'ఆс.... ఏదో తీసాడేమో అని వేదాంతిలాగా అనలేకపోయారు.

"రాఘవా!" ఉలిక్కిపడ్డారు. "ఛ......వాడా......వాడెందుకు తీస్తాడు? అంటూనే లుంగీ మీద టీ షర్టు వేసుకుని కూర్చున్నారు.

"నాక్కూడా వాడిని అనుమానించాలని లేదు. కానీ... తప్పడం లేదు. యిదివరకు మీతో అనలేదు. కానీ, చాలాసార్లు, పది యిరవయిలు కనపడలేదు. ఏదోలే... చూసినట్లుంటే సరి, ఏదైనా కొనుక్కుందామనిపించిందేమో అని అనుకుని అడగలేదు... కానీ... యివ్వాళ... "బెంగగా అంది....."

ఈ అనుభవం కొత్తది. ఎందుకంటే రాఘవకి ముందు ఓ పన్నెండేళ్ళు పెద్దది శాంత ఉంది. అసలు అది ఉన్న జాడే కనపడదు. ప్రస్తుతం అది ఢిల్లీలో పిల్లా పాపలతో సుఖంగా ఉంది. రాఘవని కూడ అలాగే అక్కలాగే అనుకుంటున్నాడు.

ఈ అనుభవం ఆయన్ని కొత్త ఆలోచనల వైపు మళ్ళించింది. ఆలోచనా విధానం మారింది. దానితో భావం, పదాలు, భాష మారింది.

రాఘవ పదోక్లాసు వరకూ బుద్ధిమంతుడనే పేరు తెచ్చుకున్నాడు. ఇంటర్‌లోనే వాడి ఆలోచనలు, భావాలు, భాష మారి ఉంటుంది.

ఓ పదిహేడేళ్ళ కుర్రాడు ఇంట్లో డబ్బులు తీస్తుంటే ఈ వయసులో సహజం అని అనుకోవాలా! సహజం అంటే..... కొంచెం పెద్దయ్యాకా చెయ్యరని అర్థమా! కానీ... పెద్దయ్యాకా కూడా చేస్తే... దొంగ అయిపోతాడా!

ఈ బాధ పోయిన వంద గురించి కాదు. ఓసారి చేసినవాడు మరోసారి చెయ్యకపోవచ్చు. కానీ, యిది మొదటిసారిగా కాదు అని పార్వతి మాటల్ని బట్టి అర్థం అవుతోంది. రెండు మూడుసార్లు చేసినవాడు మరోసారి చెయ్యడానికే ఆస్కారం ఎక్కువ.

తల బరువెక్కింది. ఏం చేయాలి? ఓసారి రాజారావు దగ్గరికెళ్తే... టీ తాగి తయారయ్యారు.

"బయటి కెళ్తున్నారా! వర్షం వస్తోంది..."

"రాజారావు దగ్గరికే... అయినా గొడుగియ్యి... మధ్యలో ఎక్కువయితే..."

"కొంచెం... వాడి సంగతి చూడండి. అందరూ మిమ్మల్ని ధర్మరాజు, శ్రీరామచంద్రుడు అంటుంటారని సంతోష పడకండి. వాళ్ళల్లాగా కాకుండా ఓ తండ్రిగా వాణ్ణి దార్లో పెట్టండి. అసలు మీ యిద్దరూ మాట్లాడుకోడమే అపురూపం. మీరేం పట్టించుకోరని వాడి ధీమా... ఏం మాట్లాడుతారో, ఎలా మాట్లాడుతారో మరి... ఎనిమిదిన్నరకి ట్యూషన్ నుంచి వస్తాడు. మీరు ఈ లోపలే వచ్చేయండి.

పిల్లాడు చేయి జారితే... వాడి జీవితం పగిలినట్లే లెక్క. ఆ తర్వాత అతుకులెయ్యలేం....." అంటూ గొడుగుని అందించింది.

నిజమే... మార్చాలి. జీవితాన్ని అర్థం చేసుకున్న వాళ్ళకే సాఫీగా బండి సాగడం లేదు. తెలిసీ తెలియని వయసులో ఉన్నాడు. జీవితం అంటే ఏమిటో సరిగా అర్థం చేసుకోలేని వయసు. వాడి భాష మారాలి.

ప్రపంచానికంతటికీ ఓ కామన్ భాష ఉంది. ఒకళ్ళ మీద ఒకళ్ళు ఆధారపడడం లోంచి వచ్చిన భాష. వర్షానికి మేఘానికి ఉన్న భాష. నేలకి వాన చుక్కలకి ఉన్న భాష. గాలికి, పూలకి ఉన్న భాష. ఆ భాషే లేకపోతే బంధాలేవిటి, బాంధవ్యాలేమిటి? సంబంధాలేమిటి?

నాకూ, రాఘవ మధ్య ఉండాల్సిన భాష ఇప్పుడు తండ్రీ కొడుకులదా! సాటి మనిషిని, ఆ వయసువాడి తత్వాన్ని అర్థం చేసుకునే మానవభాష! వందరూపాయలు గుర్తు చేసిన భాష. మర్చిపోయిన భాష అది.

రాజారావు సెంకడ్ షిఫ్ట్. ఈ టైంలో ఉంటాడు. రోజుకోసారైనా రాజారావు దగ్గరి కెళ్ళకపోతే ఉమామహేశ్వర్రావుకి తోచదు. వాళ్ళిద్దరి ఆలోచనలు, భావాలు ఒకటే వేవ్‌లెంత్ కూడా ఒకటే.

రాజారావు పనిచేసే విభాగం సెపరేట్‌గా, ఓ మూలగా ఉంటుంది. అక్కడ జనరల్‌గా మనుష్య సంచారం తక్కువ.

అటూ ఇటూ చెట్ల మధ్యలో సన్నటి సిమెంట్ దారి. చామంతులు విరగబూసిన పూల కుండీలు వరసగా ఉన్నాయి. మరో రోజయితే కురిసే వానలో తడుస్తూ తేమగాలిని ఎంజాయ్ చేస్తూ వెళ్ళేవారు. ఇవాళ ప్రకృతిని చూసి, పట్టించుకునే స్థితిలో లేరు.

దార్లోనే రాజారావు కనపడ్డాడు.

"నా కోసమేనా!"

తలూపారు గొడుగుని ఓ పక్కగా వంచి.

"అర్జంటుగా వెళ్ళాలి. ఏక్సిడెంట్, ఇద్దరు పోయారట..... నీకు తెలుసు

కదా! ఇలాంటి కేసులెంత ముఖ్యమో! డాక్టర్ నిరంజన్ నేనూ వెళ్తున్నాం. నువ్వు కూచుంటే కూచో... నువ్వు చదవలేదన్నావని 'ఆల్ కెమిస్ట్' తైత్తరీయోపనిషత్తు వివరణ లోపల పెట్టాను..."

"నీతో మాట్లాడాలిరా!"

వేగంగా ముందుకు వేసిన అడుగును అంతే వేగంతో వెనక్కి వేసి ఉమామహేశ్వర్రావు మొహంలోకి చూసాడు.

"ఏదైనా సీరియస్ విషయమా!"

అవునన్నట్లు తలూపారు.

"అయితే నేను వచ్చేవరకూ ఉండు ఇక్కడే ఐ.సి.యూలోనే ఉన్నారు... అందరూ. మా పని తొందరగానే అయిపోతుందిలే వస్తాను..." భుజం తట్టి, ఓసారి చిన్నగా నొక్కి వెళ్ళిపోయాడు.

ఉమామహేశ్వర్రావు రాజారావు విభాగంలోకి వెళ్ళడానికి ఉన్న నాలుగు నల్లటి గ్రానైట్ మెట్లు ఎక్కి గొడుగుని గాజు తలుపులకి, లోపలివైపు ఓ మూలగా పెట్టారు.

లోపలి గదిలోకి వెళ్ళి, నిలువు వెనీషియన్ బ్లైండ్స్‌ని, మందపాటి కర్టెన్ జరిపి కుర్చీని కిటికీ వైపు జరుపుకుని, గాజు కిటికీ లోంచి బయటకి చూస్తూండిపోయారు బ్లాంక్ అయిన మనసుతో.

లైట్ల కాంతిలో, జారుతున్న వాన చుక్కలతో వాలిపోయి ఊగుతున్న బోగన్ విల్లా ఆకుల్ని, పువ్వుల్ని చూస్తూ ఎంత సేపున్నారో ఆయనకే తెలీదు.

నిశ్శబ్ధంగా ఉన్న ఆ గదిలో అడుగుల శబ్దం అలికిడి విని ఈలోకంలోకి వచ్చారు.

ఏ సిస్టరో, ఏ బ్రదరో, కాంటీన్ పిల్లాడో, ఎవరైనా కావచ్చు. అందుకని వెనక్కి చూడడానికి ప్రయత్నించలేదు.

అడుగుల సవ్వడి యింకొంచెం దగ్గరయింది.

రాజారావు అయితే కాదు. రాజారావే అయితే, మామూలుగా రాడు.

సారీ, లేటయిందా! ఏం చేస్తున్నావ్? యిలాంటివి ఏదో అంటూ వస్తాడు.

దగ్గరగా, బాగా దగ్గరగా వచ్చి ఆగాయి అడుగులు.

భుజాల మీదుగా, తల తిప్పి పక్కకి చూసారు.

సగం సగంగా కనపడ్డ ఎప్పుడూ చూడని మనిషి ఇంత లోపలికి ఎందుకొచ్చాడు. అని అనుకుంటూ ఆశ్చర్యంగా కుర్చీతో సహా జరుపుకున్నారు. ఆ అబ్బాయిని సరిగ్గా చూద్దామని.

తడిసిన ఊసల్లాంటి జుట్టు, వెలసిన నీలం టీ షర్టు, నల్ల పాంటుతో ఓ సన్నటి యువకుడు.

"ముందు లాకర్ తెరు..." అంటూ కళ్ళని, తలని క్రూరంగా మూసి ఉన్న గదికేసి తిప్పాడు.

ఆయనకా పదాలు గ్రీకు లాటిన్‌లా అనిపించాయి.

"తాళం చేతులియ్యి లేదా లాకర్ తెరు....."

ఎమెచ్యూర్ దొంగ అని అనిపించింది. ఆయనకి.

గబుక్కున టీ షర్టు పైకి ఎత్తి పాంటులో దాచిన కత్తిని తీసాడు.

మందంగా ఉన్న కర్టెన్ల వల్ల లోపల ఏం జరుగుతున్నది బయటవాళ్ళెవరికీ కనపడదు.

కత్తితోభుజం మీద గుచ్చాడు.

ఆశ్చర్యంగా ఆ అబ్బాయి మొహంలోకి చూసాడు.

ఇంత చిన్నవాడు..... ఎంతకి తెగిస్తున్నాడు! అఖరికి కత్తి తీసి పొడవడానికి కూడా సిద్ధపడ్డాడు కదా! ఎవరిది తప్పు? చిన్న వయసులో గమనించని తల్లిదండ్రులదా! పరిస్థితుల ప్రభావమా! పరిసరాల ప్రభావమా!

అలా చూస్తుంటే... చూస్తుంటే... రాన్రాను... ఆ అబ్బాయి మొహంలో రాఘవ కనిపిస్తున్నాడు. ఉలిక్కిపడ్డారు.

రాఘవ భవిష్యత్తు ఆ అబ్బాయిలో కనిపిస్తోంది.

మళ్ళా భుజం మీద పొడిచాడు. ఈసారి చేత్తో. అయినా ఆ చేతుల్లో

ఎంత బలం!

వాస్తవంలోకి వచ్చారు.

"లాకర్ తియ్యి"

"లాకరా! లాకరేమిటి?"

"ఏం తెలీనట్లుండకు, బయట బాంక్ అని బోర్డుంది. బాంక్‌లో లాకర్లుండవా! లాకర్‌లో డబ్బులుండవా! అదీ..... ఆ డబ్బు... అందుకే లాకర్ తియ్యి..... తొందరగా......" అంటూ ఎడం చేతి పిడికిలితో డొక్కలో ఒక్క పోటు పొడిచాడు. పదునైన చేతిభాష.

"అబ్బా!" అంటూ వంగారు. మెల్లగా నిటారుగా నుంచున్నారు. కళ్ళల్లో సన్నటి, పల్చటి నీటి తెర. ఆ పిల్లాణ్ని చూసినప్పుడల్లా రాఘవ గుర్తుకొస్తున్నాడు.

ఉమామహేశ్వర్రావు ఏం మాట్లాడక పోయే సరికి, వాడికి యింకా ధైర్యం వచ్చింది.

"లాకర్ తీసేస్తే, నాక్కావలసినది తీసుకెళ్ళిపోతాను." ఆయన పెదవులమీద చిరునవ్వు. అప్రయత్నంగా వచ్చింది.

చిన్నపిల్లాడి అజ్ఞానాన్ని చూసినవ్విన నవ్వు అది.

"నిజమే బాబూ, ఆ లాకర్‌లో ఉన్నది నీకే. నీలాంటి వాళ్ళకే దాని అవసరం. నీకు సరిగ్గా సరిపోతుంది..." శాంతంగా అన్నారు.

"మాట్లాడకు" అంటూ తలుపు వైపుకి బలంగా, ముందుకు తోసాడు. తమాయించుకుని నిలబడ్డాడు.

"తలుపు తీస్తాను. అందులో అపురూపంగా దాచినది తీసుకో... ఎవరికి ఏ విధంగా ఉపయోగపడ్తుందో అని చాలా జాగ్రత్తగా కాపాడుతుంటాం. అర్ధరాత్రి, అపరాత్రి, ప్రకృతి సహకరించినా, సహకరించక పోయినా విలువ కట్టలేని వాటిని తెచ్చి ఆ తలుపుల వెనకాల దాచుతాం."

ఈ లోపల రాజారావు తన చేతిలో ఉన్నది దాచడానికి లోపలికొచ్చాడు.

పరిస్థితిని వివరించకుండానే అర్ధం అయిపోయింది.

"బ్యాంక్ కొల్లగొడదామనుకున్నావా! దా! దాని విలువ నువ్వు కట్టగలవేమో... దా... ఆ అమూల్యమైనది ఏమిటో చూస్తావా! రా చూద్దువు కానీ....." అంటూ నీళ్ళలాంటి పల్చటి ద్రవంలో ఉన్న కార్నియాని చూపించాడు రాజారావు.

ఒక్క క్షణం శిలలా అయిపోయాడు. ఆ క్షణంలోనే అంతా అర్ధం అయిపోయింది. ఆ క్షణంలోనే నిశ్శబ్దం అందించిన భాష.

"ఎంత అమాయక దొంగవి. బయట బ్యాంక్ అని ఉన్నది చదివి అర్ధం చేసుకున్నావు కానీ, దాని ముందున్న కన్ను బొమ్మని అర్ధం చేసుకోలేకపోయావు. నిజంగా నువ్వు సరి అయిన చోటుకే వచ్చావు. అంధకారంలో ఉన్న నీకు బాహ్యనేత్రాలు, మంచి ఏదో తెలుసుకోగలిగే, చూడగలిగే నేత్రాలు కావాలి. నీకు ఉన్నవి వివక్షత లేనివి కదూ....." అంటూ ఆ అబ్బాయి కళ్ళల్లోకి చూసారు ఉమామహేశ్వరావు.

"క్షమించండి" భాష మర్చిపోయిన పిల్లాడిలా తల పంచుకుని వెళ్ళిపోయాడు.

ఉమామహేశ్వరావు గొడుగు అందుకుంటూ రాజారావు వైపు చూసారు.

"చెప్పేవాళ్ళు లేకపోతే యిలాగే చెడి పోతారు...... పెద్దవాళ్ళు బాధ్యతల్ని మర్చిపోతే..... ఇదిగో.....ఇలాగే ఉంటుంది........"

ఆ అబ్బాయి తన బాధ్యతని గుర్తు చేసాడు. రాఘవని ఈ రోజు మార్చకపోతే రేపు వాడు ఏం అవుతాడో, ఏం అవడానికి అవకాశం ఉందో ప్రాక్టికల్‌గా చెప్పాడు.

తన భాష మారాలి. తండ్రి భాష ఓ స్నేహితుడి భాష, శిష్యుడికి ఉపదేశించే గురువు భాష.... దారి తప్పుతున్న వాడికి దిక్సూచి లాంటి భాష ఉండాలి. కమ్యూనికేషన్ అదే విధంగా జరగాలి.

తేలికపడ్డ మనసుతో బయటికి నడిచారు.

తోటకూర పెరగకుండా, వృక్షం కాకుండా చెయ్యగలనన్న నమ్మకం గుండెనిండా ఉన్న మనిషి ఆయన ఇప్పుడు.

(చినుకు ఫిబ్రవరి 2007)